2. Přečinu proti kázni a řádu dopouští se ten, kdo ve službě se opije, avšak nezpůsobí tím ani žádné škody ani nespáchá skutek, který jinak by byl zločinem a

3. kdo pro opilství mimo službu již dvakráte disciplinárně byl trestán a přes to při podobném přečinu opětně byl přistižen (§ 269 ad lit. g) a h).

Přihláška dědická.

I. Pojem.

Dědická přihláška záleží v tom, že dědic sám neb skrze zmocněnce prohlašuje před soudem, že chce přijmouti dědictví mu napadlé; dědická přihláška spočívá na zásadě, že nikdo nemůže dědictví v držbu vzíti svémocně, nýbrž jen prostřednictvím soudu (§ 797 o. o. z.).

II. Obsah.

Dědická přihláška, dědicem neb jeho zástupcem vlastnoručně podepsaná, musí obsahovati:

a) průkaz důvodu dědického práva,

b) prohlášení o přijetí dědictví a

c) přijímá-li dědic bezvýminečně či s výhradou dobrodiní inventáře (podmíněná přihláška dědická (§§ 799, 800 o. o. z.). Zamítnouti jest přihlášku dědickou, jež se opírá o důvod práva dědického, po zákonu neexistující (rozh. ze dne 9. srpna 1882, č. 9073) neb spočívá na důvodu neplatném (rozh. ze dne 24. srpna 1887, č. 9532, sb. »Gl. U.« č. 11.721; rovněž tak přihlášku, jež opírá se o poslední pořízení, ve kterém jen odkazy jsou nařízeny (rozh. ze dne 16. června 1885, č. 6915, sb. »Gl. U.« č. 3036); nezbytno jest prohlášení, přijímá-li dědic bezvýminečně či podmínečně, a pro nedostatek jeho může odevzdání pozůstalosti dle okolností býti neplatným (rozh. ze dne 1. června 1873, č. 5643, sb. »Gl. U.« č. 5005). Důkaz důvodu práva dědického může býti podán i dodatečně (§ 122 pat. o říz. nesp.), ale pak nastávají následky v §§ 810, 819 o. o. z. vytčené. Zákonné právo dědické prokázati lze rodokmeny, listem křestním, snubním a úmrtním.

III. Forma a lhůty.

Přihlášku podati jest zpravidla u sborových soudů písemně během stanovené lhůty, u soudů okresních ústně při stání, k tomu konci nařízeném, ač nebyla-li podána hned při úmrtním zápisu (§§ 115, 116 o říz. nesp.); ale i tu může dědic písemně se přihlásiti (§ 171 pat. o říz. nesp.). Jak lhůta tak i stání k podání přihlášky stanovené, mohou ze závažných důvodů býti prodlouženy až na jeden rok (§ 118 cit. pat.); prodloužení to působí nejen ve prospěch žadatele, nýbrž i ostatních spoludědiců (§ 119 cit. pat.). Lhůtu, již byl přihlásivší se dědic obdržel k důkazu práva dědického, může soudce z důležitých důvodův opětně prodloužiti (rozh. ze dne 5. října 1881 č. 11.334; časop. »Not. Ztg.« č. 37 z r. 1882). Není-li dědic v té korunní zemi, ve které sídlí soud, musí býti jeho podpis soudem neb notářem ověřen (§§ 8, 122 cit. pat.).

IV. Legitimace ku přihlášce dědické.

Osoby svépravné mohou dědictví bezvýminečně neb výminečně přijati neb i zamítnouti. Zástupcové dědiců nesvéprávných nemohou beze svolení soudu dědictví ani zamítnouti ani bez podmínky přijati (§§ 805, 233, 282 o. o. z.). Zmocněnci potřebují k bezvýminečnému přijetí zvláštní plné moci (§ 1008 o. o. z.). Zemřel li mezi tím dědic povolaný, nastupují v jeho práva, přijmouti neb zamítnouti dědictví, jeho dědicové, ač nebyli-li vy-

loučeni (§ 809 o. o. z.). Věřitelé mohou jménem úpadce jen podmínečně dědictví přijati (§ 4 konk. ř.). I odkazovníci mají podati dědickou přihlášku v případu § 726 o. o. z. (§ 121 pat. o říz. nesp.). Dědic testamentární má, je-li testament platný, buď dědictví na základě posledního pořízení přijati neb je zcela zamítnouti; je-li však zároveň dědicem nepominutelným, může se zříci dědictví s výhradou podílu povinného (§ 808 o. o. z.). Činí-li nepominutelný dědic nárok pouze na povinný podíl, není oprávněn k dědické přihlášce, poněvadž má jen osobní právo na dědice (§§ 532, 784, 799 o. o. z., rozh. nejv. s. ze dne 17. března 1891, č. 3160, časop. »Not. Ztg.« 1891 č. 32). Místo dědice nemůže se však přihlásiti jeho věřitel (rozh. ze dne 24. listopadu 1891, č. 13.989, časop. »Ger. Halle« 1892 č. 20). Byla-li pozůstalost někomu odkázána k účeli zřízení nějaké nadace, má se jménem této nadace přihlásiti k dědictví finanční prokuratura (rozh. ze dne 26. září 1888 č. 7458); totéž platí, byla-li testamentem za dědice povolána nadace pro místní chudé Israelity (rozh. ze dne 9. prosince 1885, č. 8362 sb. »Gl. U.« č. 10.820); připadá-li však pozůstalosť jako odúmrť eráru, netřeba, aby se finanční prokuratura jeho jménem přihlásila (rozh. ze dne 24. února 1892, č. 2272; a ze dne 15. března 1892, č. 3101, časop. »Not. Ztg.« č. 13). Zástupcové osob nesvéprávných mohou k nastoupení dědictví býti po případě i donuceni (§ 120 pat. o říz. nesp.).

V. Účinky přihlášky dědické.

Přihlásí-li se dědic bezvýminečně, jest práv neobmezeně (§§ 801, 807, 812 o. o. z.); vyhradil-li si právní dobrodiní inventáře, jest zavázán věřitelům a odkazovníkům jen potud, pokud pozůstalost postačuje k uspokojení jejich a jeho vlastních pohledávek, výjmouc jeho právo dědické (§ 802, 815 o. o. z.). Ve všech případech, kde inventář zřízen býti musí, požívají právního dobrodiní inventáře i ti, kdož se přihlásili bezvýminečně, pokud jim pozůstalost nebyla odevzdána (§§ 807, 550, 801, 820 o. o. z.). Dědici nelze brániti, aby si vyhradil právní dobrodiní inventáře (§ 803 o. o. z.). Podanou přihlášku dědickou nelze odvolati (§ 806 o. o. z.) a dědic bezvýminečně se přihlásivší nemůže žádati za inventuru (rozh. ze dne 28. března 1888, č. 3521, sb. »Gl. U.« č. 12.121); dědic však může, byl-li by důvod práva dědického, jím prve udaný, neplatný, jiný důvod udati a k tomu účelu eventuelní přihlášku podati (rozh. ze dne 1. září 1869, č. 9796; sb. »Gl. U.« č. 3504 a ze dne 18. listopadu 1886, č. 13.114; sb. »Gl. U.« č. 11.263). Nepodal-li dědic přihlášku v čas, nebere se na jeho nároky při vyřizování a odevzdání pozůstalosti žádný ohled (§ 120 pat. o říz. nesp.).

VI. Přijetí dědické přihlášky.

Přihlášky, jež opatřeny jsou náležitostmi §§ 799 a 800 o. o. z. a jež co do formy i obsahu jsou správny, buďtež soudem přijaty a u spisů pozůstalostního řízení uschovány (§§ 121, 122 pat. o říz. nesp.). Dovolává-li se strana v podané přihlášce posledního pořízení neb smlouvy dědické a nemá-li soud listin těch v rukou, nemůže proto přihlášku zamítnouti, nýbrž musí nařídíti, čeho k opatření dotyčných listin jest třeba dle §§ 39 a 40 pat. o říz. nesp. (rozh. ze dne 26. srpna 1879, č. 9504, časop. »Gl. U.« č. 8658, a ze dne 27. dubna 1881, č. 4795, časop. »Not. Ztg. č. 34 r. 1881). I takovou přihlášku jest přijati, jež se opírá o testament ztracený, jehož obsah se má dle § 722 o. o. z. dokázati (rozh. ze dne 6. října 1885, č. 11.779, časop. »Gl. U.« č. 10.729). Soud musí též

přijmouti přihlášku dědice, jenž se sice dříve dědictví vzdal, nyní však se opět přihlašuje (nál. ze dne 17. června 1884, č. 6926, časop. »Ger. Ztg.« r. 1887 č. 37). Přihláška dědická počne účinkovati teprve, když byla opatřena platným výměrem soudu pozůstalostního (rozh. ze dne 30. března 1876, č. 746, sb. »Gl. U.« č. 6083).

VII. Řízení při dědických přihláškách sobě odporujících.

Odporují-li si přihlášky, k téže pozůstalosti se vztahující, má soud vyslechnuv strany a neodevzdávaje pozůstalost, rozhodnouti, která strana proti odpůrci jako žalobce má vystoupiti a zároveň určiti přiměřenou lhůtu, do které má býti žaloba podána (§ 125 pat. o říz. nesp.); při tom jest šetřiti těchto zásad:

1. dědice, jenž opírá se o smlouvu dědickou, formálně bezvadnou a co do pravosti nepopřenou, žalovati musí dědic testamentární neb zákonný;

2. dědice, jenž se opírá o poslední pořízení v náležité formě zřízené a co do pravosti nepopřené, žalovati musí dědic zákonný. Byla-li pravost dotčené listiny popřena, připadá úkol žalobce těm dědicům, již o ni své dědické právo opírají.

3. Odporují-li si dědické přihlášky o týž důvod dědický se opírající, (odporují-li si tehdy přihlášky na zákoně spočívající navzájem, neb na testamentě spočívající navzájem, neb na dědické smlouvě spočívající navzájem, má soud, vyslechnuv obě strany súčastněné, tu na pořad práva odkázati, jež vyvrátiti by musila silnější důvod odpůrcova práva dědického, aby sama své právo mohla provésti (§ 126 pat. o říz. nesp.). Jsou-li důvody práva dědického stejné, rozhodnuto budiž losem (§ 841 o. o. z.). Byla-li žaloba v čas podána, nelze pozůstalost projednávati, dokud spor nebude rozhodnut. Každá strana může však žádati za prozatímnou soudní sekvestraci pozůstalosti (§ 127 pat. o říz. nesp.). Lhůta k podání žaloby stanovená čítá se teprve ode dne dodání konečného výměru (rozh. ze dne 5. srpna 1884, č. 8729, sb. »Gl. U.« č. 10.120 a ze dne 20. září 1887, č. 10.628; sb. »Gl. U.« č. 11.752) a může též soudem býti prodloužena (rozh. ze dne 15. července 1873, č. 6414; sb. »Gl. U.« č. 5039); navrácení ku předešlému stavu pro opomenutí dotčené lhůty nelze však povoliti, byla-li pozůstalost již odevzdána (rozh. ze dne 17. listopadu 1869, č. 12 840; sb. »Gl. U.« č. 3571). Těchto předpisů nelze však užiti, veden-li spor o rozdělení nebo přikázání pozůstalosti neb o vpočtení v podíl dědický toho, co dědic předem byl obdržel (rozh. ze dne 7. července 1891, č. 8402; časop. »Not. Ztg.« č. 37; a ze dne 9. září 1891, č. 11.008); neb vede-li se spor o odkazy (rozh. ze dne 8. ledna 1884, č. 11 a ze dne 11. září 1884, č. 10.424; sb »Gl. U.« č. 9833 a 10.156); neboť odkazovník musí povždy nastoupiti na pořad práva, chce li svůj nárok na odkaz přes odpor dědicův k platnosti přivésti (rozh. ze dne 10. července 1889, č. 7814; sb. »Gl. U.« č. 12.821).

VIII. Judikatura (soudní praxis): Četné nálezy nejvyš. soudu zastávají ten náhled, že nestačí, když dědic nepravost pouze tvrdí nebo prostě prohlašuje, že testament popříti chce, nýbrž že své tvrzení po případě prohlášení odůvodniti musí; tak zvláště rozh. ze dne 8. listopadu 1882, č. 11.814 a ze dne 1. července 1890, č. 7697 časop. »Ger. Ztg.« č. 20. Starší nálezy pokládají pouhé odporování pravosti za dostatečné (viz na př. nál. ze dne 22. března 1871, č. 3129, časop. »Ger. Halle č. 73). I dědic pod

výminkou povolaný má silnější právo dědické než dědicové zákonní (nál. ze dne 23. června 1880 č. 7216; sb. »Gl. U.« č. 8027). Sekvestrace pro pozůstalost, k níž podány byly odporující si přihlášky, může býti povolena i před podáním žaloby o právo dědické (rozh. ze dne 16. května 1883, č. 5101, sb. »Gl. U.« č. 9435); naproti tomu vyslovil nález nejv. soudu ze dne 13. října 1885, č. 11.841, časop. »Ger. Ztg.« 1887, č. 39 náhled, že dědic na pořad práva odkázaný teprve po podání žaloby za sekvestraci může žádati.

IX. Poplatky.

Každý arch dědické přihlášky opatřiti jest kolkem za 50 kr. a to i tehdy, když ji podepsali všichni dědicové neb více dědiců společné pozůstalosti, ať si již učiněna byla podáním neb do protokolu (p. s. 43 a, cís. nař. ze dne 26. prosince 1897 č. 305 ř. z., pak výn. min. fin. ze dne 15. října 1855, č. 28.040 a ze dne 4. července 1864, č. 31.966).

Přijetí čestné viz Honorace.

Přijetí dítka za vlastní (Adopce).

I. Pojem a podmínky.

Adopce je smlouva, jíž zakládá se mezi zvolitelem (adoptantem) a zvolencem (adoptovaným) podobný poměr, jaký stává mezi rodiči a jich dětmi manželskými, zejména nabývá zvolitel moci otcovské (§ 183 o. o. z.). Římské právo znalo arrogaci a adopci v užším smyslu. Arrogace zavedena byla pro personae sui juris, adopce pak pro personae alieni juris. Avšak jak arrogace tak i adopce zakládala zpočátku vždy patriam potestatem pro zvolitele. Justinián co do arrogace změny neustanovil a co do adopce účinek posavadní jen s t. zv. adoptio plena spojil, kdežto adoptio minus plena moc otcovskou zvoliteli více nezjednala, nýbrž jen poměr dětský mezi ním a zvolencem založila. Rakouské právo rozdílu mezi adopcí a arrogací nezná, ač účinky podobné s adopcí spojuje, jaké spojeny byly s římskou adoptio plena, jenže připouští se v § 184 o. o. z., by smlouva adopční právní poměry mezi zvolitelem a zvolencem jinak upravila, než zákonem upraveny jsou, předpokládajíc však, že podstatný účinek adopce v § 182 vytčený (že totiž zvolenec přijímá jméno zvolitelovo a zároveň podržuje svoje vlastní) vyloučen nebude, a že nebudou dotknuta smlouvou adopční práva osob třetích (§ 184 o. o. z.). Proto smlouva adopční, dle které by zvolenec měl sice přijati jméno zvolitelovo, avšak vzdáti se svého původního jména, schválena býti nemůže (rozh. nejv. s. ze dne 21. června 1871 sb. Gl. U. č. 4206). Účelem adopce je pak založiti poměr dětský, tedy jaksi uměle nápodobiti přirozené poměry mezi rodiči a dětmi jich manželskými (jakási imitatio naturae).

Z toho plyne, že nemohou adoptovati ti, kdož v platné manželství vstoupiti nemohou, u nichž tudíž možnosť míti děti manželské je vyloučena. Proto nemohli v římském právu adoptovati castrati, proto nemohou dnes adoptovati osoby duchovní, jež přijaly vyšší svěcení, ani osoby řeholní, jež složily slavné sliby čistoty (§ 179, 63 o. o. z.).

Nemohou dále adoptovati osoby, jež mají již děti manželské (zde imitatio naturae třeba není), ani osoby, jež děti manželské pravděpodobně míti ještě mohou, t. j. osoby, které ještě nedosáhly 50. roku věku svého (§ 180 o. o. z.). Rovněž přijalo právo rakouské ustanovení práva římského, že musí zvolitel býti starším aspoň o 18 let (plena pubertas) než zvolenec (§ 180 o. o. z.). Ustanovení toto je odůvodněno shora vytčeným účelem